

Martti Muukkonen

Pariisin Baasiksen synty

Esitelmä "Pariisin Baasis 150 vuotta" -juhlaseminaarissa 23.4.2005 Helsingissä.

Hengen Yhteyttä – NMKY:n Maailmanliiton synty 1855

Vuonna 1855 hyväksytty Nuorten Miesten Kristillisten Yhdistysten Maailmanliiton Pariisin Baasis on ehkä 1800-luvun merkittävin ekumeeninen asiakirja. Vaikka se syntyaikanaan oli, Clifford Geerzin ilmaisua¹ mukaillen, malli 1800-luvun alun NMKY:stä, siitä tuli myöhemmin malli NMKY:lle ja koko ekumeeniselle liikkeelle. Sekä Ylioppilaiden Kristillinen Maailmanliitto, NNKY että Kirkkojen Maailmanneuvosto hyväksyivät sen hieman modifioituna omiksi baasikseikseen. Myöhemmin ne tosin modifioivat omia baasiksiaan trinitaarisisiksi.

NMKY 1855	YKM 1895	NNKY 1898	KMN 1948
The Young Men's Christian Associations seek to unite those young men	The objects shall be:... 3 a) To lead students to <u>become disciples</u> of	The World's Young Women's Christian Associations <u>seeks to unite those young women</u>	The World Council of Churches is a fellowship of churches
who, regarding Jesus Christ as their God and Saviour,	<i>Jesus Christ as only Saviour and as God</i>	<u>who, regarding the Lord Jesus Christ as their God and Saviour,</u>	<i>which accept our Lord Jesus Christ as <u>God and Saviour</u></i>
according to the Holy Scriptures,		<u>according to the Holy Scriptures,</u>	.
desire to be his disciples in their doctrine and in their life,	b) To deepen the spiritual life of students	are vitally united to him through the love of God shed abroad in their hearts by the Holy Spirit, and	
and to associate their efforts for the extension of His Kingdom amongst young men.	c) To enlist students in the work of extending the Kingdom of Christ throughout the whole world	<u>desire to associate their efforts for the extension of his Kingdom among all young women</u>	

alleviivattu = sama teksti Pariisin Baasiksessa ja muissa baasiksissa; **lihavoitu** = eroja Pariisin Baasiksessa ja muissa baasiksissa; kursiivi = Pariisin Baasiksen merkitys eri sanoin.

NMKY syntyi 1800-luvun alkupuoliskolla tilanteessa, jossa industrialismi oli aiheuttanut halitsemattoman nuorten vyöryn maalta kaupunkiin. Tuossa tilanteessa syntyi useita nuorten keskinäisen avun yhdistyksiä, joiden esikuvia voi etsiä jo keskiaikaisesta kiltatoiminnasta. NMKY oli yksi tällaisista oma-apujärjestöistä. Lontoossa se syntyi kauppa-apulaisten parissa, Ranskassa taas se oli ylioppilaiden liike. Saksan Nuorukaisyhdistykset muodostavat sikäli poikkeuksen, että ne syntyivät usein paikallisten pastoreiden perustaessa niitä seurakunnan nuorisotyön työkaluiksi.

¹ Geertz 1973, 93.

Industrialismin lisäksi toinen merkittävä taustatekijä NMKY:lle oli evankeelinen² herätys. Poiketen monesta aikaisemmasta yrityksestä organisoida kristillisiä nuorukaisjärjestöjä, NMKY:n etuna olivat siinä oli alusta asti mukana olleet liikemiehet, jotka käyttivät taitojaan yhdistysten organisoinnissa taloudellisesti terveelle pohjalle. Erityisesti Lontoon NMKY:stä tuli malli tehokkaasti organisoitavalle kristilliselle nuorisotyölle. Se saavutti nopeasti arvostusta eri kirkkokuntien papiston, johtavien filantrooppien, varakkaiden liikemiesten, ja – mikä tärkeintä – kohderyhmänsä nuorison parissa.

NMKY:n Maailmanliitto syntyi kahden erilaisen uskonnollisen perinteen yhdistyessä. Yleensä NMKY:n synty liitetään Lontoon NMKY:n perustamiseen 1844. Kuitenkin saksalainen nuorukaisyhdistys-liike (Jünglingsverein / Missionsverein) on paljon vanhempi. Baaselin yhdistys juontaa juurensa jo vuoteen 1787³. Brittiläistyypisten yhdistysten levitessä pääosin anglosaksiseen maailmaan, Euroopan mannermaalla ennen vuotta 1855 syntyneet uudet yhdistykset olivat valtaosin saksalaisen työn tulosta. Jonkinlaisena poikkeuksena on Pariisi, johon vaikuttivat sekä saksalaiset että britit. Pariisin Baasiksen synnyn kannalta saksalainen ja ranskalainen yhdistyskristillisyyks olivatkin brittiläistä merkittävämpiä.

Vastasyntyneiden yhdistysten johtajat kuuluivat toisistaan ja alkoivat rakentaa keskinäisiä yhteyksiä. Vanhojen yhdistysten johtajat vierailivat uusien ryhmien luona ja rohkaisivat heitä järjestäytymään. Joistain yhdistyksistä tuli Lontoon NMKY:n osastoja, toiset taas olivat yhteyksissä saksalaisen Elberfeldin NMKY:n komiteaan. Samalla alkoi kehitys kohti kansallisten liittojen perustamista, millä oli suora vaikutus NMKY:n Maailmanliiton muodostamiseen.

Auguste Senaudin mukaan idea NMKY:n Maailmanliitosta syntyi Ranskassa, jossa Toinen Keisarikunta ei sallinut protestanttien pitävän kansallisia kirkolliskokouksia⁴. Tässä tilanteessa Pariisin NMKY:n johtajat, noudattaen Evankelisen Allianssin esimerkkiä⁵, esittivät ajatuksen laajemmasta Pariisi-johtoisesta ranskankielisten maiden organisaatiosta⁶. Itsenäisyydestään kiinni pitävät sveitsiläiset eivät kuitenkaan olleet halukkaita organisoitumaan Pariisin alaisuuteen ja Geneven NMKY:n 'sielu', Henri Dunant, hahmottelikin laajempaa federaatiota, joka kattaisi myös anglosaksiset ja saksalaiset yhdistykset⁷.

---

² "Evankeelinen liike/herätys (Evangelical movement/awakening)" ei tässä kirjoituksessa tarkoita suomalaista evankeelista herätysliikettä vaan 1700-luvun lopun ja 1800-luvun alun anglosaksista herätyskristillisyyttä. Joissain tapauksissa sana "evankeelinen" on käytössä uskonpuhdistuksen tarkoittamassa merkityksessä, jolloin sen merkitys on lähes sama kuin termin "protestantti."

³ WConf 1855, 42.

⁴ WComPle1950, 2.

⁵ Shedd 1955, 94. Evankeelisesta Allianssista kts. esim. Kirby 1974; Rouse 1993, 318-324.

⁶ WComPle1950, 2; Shedd 1955, 41, 52.

⁷ WComPle1950, 2; Shedd 1955, 94-97.

Toinen maailmanliiton juuri on saksalaisessa Reinin-Westfalenin Nuorisoliitossa (*Rheinisch-Westphälische Jünglingsbund*), joka oli perustettu 1848⁸. Saksalaisen liittomalli oli inspiroimassa myös Hollannin (1853⁹), Pohjois-Amerikan (1854¹⁰) ja Ranskan vastaavien liittojen perustamista¹¹. Lisäksi saksalaisten liitto oli tavallaan 'Nuorukaisyhdistysten Maailmanliitto' koska saksalaisten emigranttien yhdistykset kuuluivat ao. liittoon¹². Siten Clarence P. Shedd NMKY:n Maailmanliiton historiassaan toteaa Saksan vaikutuksen Maailmanliiton syntyyn olleen epäsuora¹³, mutta Saksan malli oli epäilemättä Maailmanliiton perustamisen taustalla. Saksa tarjosi liittomallin, joka poikkesi brittiläisestä keskusyhdistys- ja osastomallista.

Kun Evankeelinen Allianssi suunnitteli omaa kokoontumistaan Pariisiin Toisen Maailmannäyttelyn yhteyteen 1855, NMKY:n johtajat näkivät siinä mahdollisuuden tavata toisensa ensi kerran kasvoista kasvoihin¹⁴. Siten NMKY:n ensimmäinen Maailmankonferenssi järjestettiin 20–24. Elokuuta 1855, juuri ennen Evankeelisen Allianssin kokousta¹⁵. Tuossa kokouksessa hyväksyttiin julkilausuma, joka kuvasi heidän uskonkäsitystään. Pariisin Baasiksesta tuli NMKY:n ideologian ilmaus, joka määritteli sekä liikkeen identiteetin että mission. Omana aikanaan se oli, antropologi Clifford Geertzin termein, *malli NMKY:istä*.

Pariisin Baasiksen tausta

Muodollisesti esityksen Maailmanliiton perustamisesta teki amerikkalainen Abel Stevens, joka ehdotti, että Pariisin konferenssi pyrki "yhdistämään kaikki vanhassa ja uudessa maassa olevat yhdistykset konfederaatioon sellaiselta pohjalta, mikä sulkisi pois kaikki teemat, jotka eivät liittyneet välittömästi yhteisesti hyväksytyyn tavoitteeseen¹⁶." Stevensin motiivina oli, että liitto vahvistaisi keskinäistä yhteyttä, ilmaista "Kristuksen kirkon pyhää yhteyttä" ja, mikä oli tärkeää Pohjois-Amerikassa, "poistaa ne loukkauskivet, jotka muuten uhkaavat jakaa yhdistykset tuolla mantereel-

---

⁸ WConf 1855a, 52.

⁹ Shedd 1955, 65.

¹⁰ WConf 1855a, 77-82; Shedd 1955, 59; Morse 1913, 25-35; Hopkins 1951, 54-64.

¹¹ Shedd 1955, 59.

¹² Shedd 1955, 57f.

¹³ Shedd 1955, 57.

¹⁴ Moni NMKY:n johtajista (mm. Henri Dunant Genevessä ja Jean-Paul Cook Pariisissa) oli myös Evankeelisen Allianssin sihteereitä (Shedd 1955, 113).

¹⁵ 99:stä NMKY:n kokoukseen osallistuneesta delegaatista 50 osallistui myös Evankeelisen Allianssin kokoukseen (¹⁵ WComPle 1950, 2; Shedd 1955, 61,106-113,131,133f.) ja Geneven NMKY:n puheenjohtaja Max Perrot (WConf 1855c) piti siellä alustuksen NMKY:stä, jossa hän kuvaili NMKY:tä Evankeeliseksi Allianssiksi nuorison keskuudessa. NMKY:n suhde Evankeeliseen Allianssiin oli Sheddin (Shedd 1955, 114) mukaan "tuntemus läheisestä *suh-teesta* ja kuitenkin Evankeelisestä Allianssista *eriytymisestä* (alkup. kurs.)".

¹⁶ WConf 1855a, 10.

la¹⁷.” Tällä hän viittasi orjakysymykseen¹⁸, joka muutamassa vuodessa johtikin maan sisällissotaan.

Hänen esityksensä sisälsi viisi artiklaa, jotka kuvasivat hänen ideaansa:

1. esitti, että Yhdistysten tuli olla evankeelisten¹⁹ kirkkojen jäsenten johtamia. 2. Esitti toisen jäsenyyssluokan perustamista tilanteissa, joissa se olisi suotavaa. 3. artikla esitti että mitkään sellaiset mielipide-erot, jotka eivät liity yhdistysten välittömiin päämääriin, saa rikkoa niiden harmonisia suhteita. 4. ehdotti jäsenkorttia, jota voisi käyttää Nuorten Miesten matkustaessa Yhdistyksestä toiseen. Ja 5. artikla esitti kirjeenvaihtosuunnitelmaa... jota sovellettaisiin nyt ehdotetussa Liitossa.²⁰

Stevensin ehdotuksessa voi nähdä joitain Pohjois-Amerikan NMKY:ten itseymmärrykselle tyypillisiä piirteitä. Ensiksikin, identiteetti liittyi evankeelisiin kirkkoihin ja nuoriin miehiin. Rajautuminen evankeelisiin kirkkoihin nousi epäilemättä suhteesta Evankeeliseen Allianssiin, joka saarnasi "paaviutta, puseylaisyyttä²¹ ja Plymouthin Veljesliikettä" vastaan²². Samalla se heijasteli amerikkalaista Bostonin NMKY:n evankeelista testiä vuodelta 1851²³.

Toiseksi, Stevensin mukaan uuden organisaation tuli palvella siteenä itsenäisten yhdistysten välillä ja auttaa niitä tarvittaessa. Liikkeen perusmissio (Jumalan valtakunnan levittäminen) tapahtui paikallistasolla ja yhdistyksillä tuli olla täysi itsenäisyys tuon mission toteuttamisessa. Tässä voimme taas kuulla kaikuja amerikkalaisten kiistoista, jotka koskivat heidän oman kansallisen liiton roolia. Paikallista itsenäisyyttä korostettiin kuitenkin myös Saksassa ja Sveitsissä. Siten voi hyvin todeta, että uskonpuhdistuksen ajatus paikallisesta itsenäisyydestä omaksuttiin myös NMKY:ssä.

Kolmas näkemys oli, että NMKY nousi protestanttisuudesta. Stevensin kolmannessa artiklassa oli myös mielenkiintoinen lisäys, mikä myöhemmin tasoitti tietä ekumeeniselle liikkeelle. "mitkään sellaiset mielipide-erot, jotka eivät liity yhdistysten välittömiin päämääriin, eivät saa rikkoa niiden harmonisia suhteita." Vaikka tämä liittyikin ensisijaisesti Amerikan orjakysymykseen, on muistettava, että ekumeeninen liike oli 1840-luvulla kärsinyt lahkoutumisesta ja opillisesta jyrkentymisestä²⁴. Ehdotus korosti, että yhteys nähtiin tärkeämpänä kuin eettiset kysymykset tai opillinen puhtaus. Tästä tuli tyypillinen katsantokanta NMKY:n ekumeniassa.

Vaikka Stevensin ehdotukset saavuttivat yleistä hyväksymistä, hänen sanavalintojaan kritisoitiin. Keskieurooppalaisten mielestä jäsenyyssuhteina 'evankeeliset kirkot' "ei sovellu Eurooppaan, koska täällä meillä on evankeelisia kirkkoja, joiden jäsenyys ei välttämättä edellytä mitään henkilöko-

---

¹⁷ WConf 1855a, 17.

¹⁸ WConf 1855a, 10.

¹⁹ Tässä evankeelinen on uskonpuhdistuksen käyttämässä merkityksessä = protestanttinen.

²⁰ WConf 1855a, 16f.

²¹ Edward Pusey oli eräs anglo-katolisen liikkeen johtajia.

²² Rouse 1993, 319.

²³ Morse 1913, 16f.

²⁴ Rouse 1993, 316f.

taista hartaudenharjoitusta²⁵.” Ranskalainen Frédéric Monnier teki oman ehdotuksensa, joka pohjautui Ranskan NMKY:n Baasikseen²⁶ joka oli hyväksytty myös Geneven ja Brysselin paikallisyhdistysten sääntöihin²⁷. Siten Pariisin Baasiksen teksti oli jo käytössä Ranskankielisissä NMKY:issä²⁸. Tältä taustalta on helppo ymmärtää miksi Monnierin ehdotus hyväksyttiin korvaamaan Stevensin ensimmäinen artikla. Stevens veti pois ehdottamansa toisen artiklan koska yhdistyksillä "oli oikeus hyväksyä joukkoonsa niitä, jotka eivät ole varsinaisia Seuran jäseniä²⁹." Lopuksi artikkelit 3–5 hyväksyttiin ponsina ja lopullinen teksti Monnierin ehdotuksen pohjalta laadittiin työryhmässä.³⁰

Senaud antaa myös mielenkiintoisen pikkutiedon, jonka voi mainita tässä. Henri Monnierin kirjoittaman setänsä Frédéric Monnierin elämäkerran mukaan “jälkimmäinen sai inspiraation Pariisiin Baasikseen ystävältään Daniel Le Grandilta, [joka] elämänsä loppupuolella pyrki yksinkertaistamaan mahdollisimman paljon Kristillisen uskon peruselementtejä³¹.” Siten Baasiksen tarkoituksena voisi sanoa olleen tiivistää evankeelinen usko sen olennaisimpiin asioihin.

Baasiksen rakenne

Baasiksessa on kolme pääosaa. Alussa esipuhe ilmaisi Baasiksen tarkoituksen. Sen mukaan Baasis oli nykyisiä yhdistysten jäseniä yhdistävä side ja tulevien jäsenyhdistysten hyväksymisen kriteeri. Johdannon jälkeen seuraa Baasiksen ydin, jota on usein kutsuttu Perusperiaatteeksi. Lopuksi seurasi Stevensin artikkelit 3-5. Usein Perusperiaatetta on yksinään kutsuttu Pariisin Baasikseksi, mutta kuten Frank Willis alleviivaa, “tämä julistus ja kolme artiklaa ovat yhdessä” muodostaneet Pariisin Baasiksen³².

Esipuhe ilmaisee uuden federaation lähtökohdat. Se kuuluu seuraavasti:

Euroopan ja Amerikan kristillisten nuorisoyhdistysten edustajat, kokoontuneina neuvottelemaan Pariisiin 22. p. elokuuta 1855, tuntien olevansa yhtä periaatteessa ja toiminnassa, suosittelevat omille yhdistyksilleen, että ne

---

²⁵ WConf 1855a, 17f.

²⁶ Katso synopsista edempänä.

²⁷ Shedd 1955, 67.

²⁸ Pariisin Baasiksen varhaiset versiot osoittavat, ettei sitä laadittu 1855, kuten monet NMKY:n julkaisut esittävät. Eräs ekumeenisen traditiohistorian tutkimustehtävistä olisikin jäljittää sen juuret ranskalaisessa kristillisyydessä. Lisäksi on muistettava, että kiistelty ilmaus "Jumala ja Vapahtaja" löytyy jo joidenkin varhaisten ekumeenisten konsiilien pöytäkirjoista.

²⁹ Käytännössä tämä tarkoittaa liitännäis- tai ulkojäseniä, jotka voivat osallistua toimintaan muuta eivät päätöksentekoon.

³⁰ WConf 1855a, 19f. Virallisesti valittiin toimituskomitea, joka edusti kaikkia seitsemää maata. Käytännössä Monnier ja kolme ranskankielistä (yksi Sveitsistä) laativat tekstin yöllä. Théophile Rivier mainitsee päiväkirjassaan myös mielenkiintoisen anekdootin puuttuvasta raittiusihanteesta: “Työskentelimme Liiton artiklan parissa yhteen aamuyöllä kunnes Renevier - juotuaan grogeja - ojentautui sohvalle nukkumaan!” (Shedd 1955, 131)

³¹ WComPle 1950, 5.

³² Willis 1955, 687; Jentsch 1971, 8.

tunnistaisivat Yhdistystensä välillä olevan yhteyden ja säilyttäen täydellisen itsenäisyyden organisoitumisessaan ja toiminnassaan muodostaisivat Konfедераation seuraavan perusperiaatteen mukaisesti, joka periaate katsottaisiin uusien Yhteisöjen hyväksymiskriteerin pohjaksi tulevaisuudessa.³³

Tässä esipuheessa on muutamia tärkeitä piirteitä. Ensiksi siinä todetaan, että kristillinen ykseys (unity) on jo olemassa ja NMKY on vain pyrkimys ilmentää tätä ykseyttä. Tässä on sama ajatus kuin myöhemmässä ekumeenisessa ilmauksessa: "Hän joka yhdistää meidät on suurempi kuin asiat, jotka erottavat meidät." Vaikkei tiettyä konferenssi-euforiaa³⁴ sovi unohtaa, ykseydenkokemukselle oli myös muita perusteita. NMKY:t (Saksaa lukuun ottamatta) olivat olleet yhteiskristillisiä³⁵ alusta saakka. Siten NMKY oli jo kokenut ekumeniaa paikallistasolla ja kirjeenvaihto oli synnyttänyt samanlaisia yhdistyksiä muuallekin. Jäsenet myös kokivat, että yhdistykset oli perustettu "Jumalan Hengen johdattamina"³⁶. Tässä mielessä ykseyden ei nähty olevan jäsenten työn tulosta. Toisaalta on huomattava, että kyse oli evankeelisten protestanttien ykseydestä. Vaikka konferenssissa ei juuri näkynyt anti-katolisia piirteitä³⁷, erityisesti Geneveläiset implisiittisesti rajasivat ulos liberaaliteologit, areiolaiset sekä socinolaiset (unitaarit) tästä ykseydestä nähden heidät vastustajikseen³⁸.

Toinen merkittävä piirre on maininta jäsenyhdistysten täydellisestä itsenäisyydestä. Konferenssi-raportista näkyy, että eroja oli kohderyhmissä (opiskelijat, työläisnuoret, kauppa-apulaiset jne.), jäsenyysvaatimuksissa, liitännäisjäsenten kohtelussa, organisaatiomuodoissa, toimintamuodoissa ym.³⁹ Kysymys erityisryhmien erityisyhdistyksistä tuntui olevan erityisen arka aihe, mikä herätti tunteita⁴⁰. Nämä keskustelut olivat epäilemättä itsenäisyyslausekkeen takana.

Itsenäisyyslauselmalle oli myös konferenssia edeltäviä juuria. Kuten sanottu, sveitsiläiset eivät halunneet Pariisiin alaisuuteen. Samoin Saksassa paikallinen itsenäisyys oli tärkeää. Tämä asenne näkyi myös Pohjois-Amerikassa, jossa 1854 Buffalon konferenssissa delegaatit olivat keskustelleet mahdollisesta Pohjois-Amerikan NMKY:iden konfедераatiosta. Tuossa kokouksessa korostettiin, ettei konfедераatiolla olisi mitään valtaa suhteessa paikallisyhdistyksiin. Taustalla oli joidenkin yhdistysten pelko, että niistä tulisi Bostonin NMKY:n alaosastoja pariisilaisten esityksen ja Lontoon

---

³³ WConf 1855a, 20.

³⁴ Herbert Blumerin (1953, 205f.) mukaan eräs syy eri liikkeiden konferensseille on se, että ne ovat erinomaisia tapoja yhteishengen nostattamiselle ja ylläpidolle.

³⁵ Käytän termiä yhteiskristillinen kuvaamaan protestanttien välistä yhteyttä (interdenominational) ja ekumeeninen kuvaamaan kaikkien kristittyjen yhteyttä (interconfessional).

³⁶ WConf 1855a, 119.

³⁷ Ainoa poikkeus oli Charles Cuénodin raportissa Sveitsistä (WConf 1855a, 46), jossa hän mainitsee Geneven yhdistyksen jäsenten "liittyneen Anti-Katoliseen (i.e. Anti-Roomalaiseen) liikkeeseen."

³⁸ WConf 1855a, 5, 20f.

³⁹ WConf 1855a, 120f.

⁴⁰ Shedd 1955, 119f.

mallin mukaisesti⁴¹. Siten voidaan sanoa uskonpuhdistuksen itsenäisyysperiaatteen saaneen tukea sveitsiläisten allergiasta keskushallintoa kohtaan ja Amerikan orjuusdebatista.

Lopuksi Esipuhe korostaa Perusperiaatteen olevan tulevien Maailmanliiton jäsenten hyväksymiskriteeri. Tämä tarkoitti sitä, että uusien jäsenorganisaatioiden piti liittää Perusperiaate tai sitä vastaava lausuma sääntöihinsä ennen kuin ne hyväksyttäisiin jäseniksi. Perusperiaatetta on usein yksinäänkin sanottu Pariisin Baasikseksi. Se kuuluu seuraavasti:

Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen tarkoituksena on yhdistää niitä nuoria miehiä, jotka tunnustaan Jeesuksen Kristuksen Jumalakseen ja Vapahtajakseen Pyhän Raamatun mukaisesti tahtovat olla Hänen opetuslapsiaan uskossa ja elämässä ja jotka pyrkivät yhdistämään ponnistelunsa Hänen valtakuntansa levittämiseen nuorten miesten keskuuteen.

Sen takana oleva traditiohistoria käy ilmi seuraavasta synopsiksesta.

Evangeelisen Allianssin Baasis ⁴²	Ranskan NMKY:n Baasis ⁴³	Monnierin ehdotus ⁴⁴	Ranskalainen Pariisin Baasis	Englantilainen Pariisin Baasis ⁴⁵
...parties composing the Alliance shall be such persons	<i>réunit dans une même association les <u>jeunes gens</u></i>	Les Unions Chrétiennes déjà reunissent dans une même association les <u>jeunes gens</u>	Les Unions chrétiennes ont pour but de réunir dans une même association les <u>jeunes gens</u>	The Young Men's Christian Associations seek to unite those <u>young men</u>
... in regard to the matters of Doctrine understated, namely:	<i>qui, recardant <u>Jésus-Christ</u></i>	<i>qui, recardant <u>Jésus-Christ</u></i>	<i>qui, recardant <u>Jésus-Christ</u></i>	<u>who, regarding Jesus Christ</u>
(5) The incarnation of the <u>Son of God</u> ,... and His <u>Mediatorial Intercession</u> and <u>Reign</u>	<i>comme leur <u>Sauveur et leur Dieu</u></i>	<i>comme leur <u>Sauveur & leur Dieu</u></i>	<i>comme leur <u>Sauveur et leur Dieu</u></i>	<u>as their God and Saviour,</u>
(1) The Divine Inspiration, Authority, and Sufficiency of the <u>Holy Scriptures</u> . ⁴⁶	<i>selon les <u>saintes Écritures</u>,</i>	selon les <u>Écritures</u> ,	<i>selon les <u>saintes Écritures</u>,</i>	<u>according to the Holy Scriptures,</u>
	<i>veulent être ses <u>disciples dans leur foi et dans leur vie</u></i>	<i>veulent être ses <u>disciples dans leur doctrine & dans leur vie</u></i>	<i>veulent être ses <u>disciples dans leur foi et dans leur vie</u></i>	<u>desire to be his disciples in their doctrine and in their life,</u>
	<i>et travailler ensemble à étendre parmi les <u>jeunes gens le règne de leur Maître</u>.</i>	<i>& travailler ensemble à étendre parmi les <u>jeunes gens le règne de leur Maître</u></i>	<i>et travailler ensemble à étendre parmi les <u>jeunes gens le règne de leur Maître</u>.</i>	<u>and to associate their efforts for the extension of His Kingdom amongst young men.</u>
<i>Kursiivi = identtiset ranskalaiset tekstit; alleviivaus = tekstit yhteneviä englanninkielisen tekstin kanssa; pistealleviivaus = sama asia eri sanoin; lihavoitu = eroja ranskalaisen ja englantilaisen tekstin välillä</i>				

Synopsis sisältää otteita Evangeelisen Allianssin Baasiksesta, Ranskan NMKY:n Baasiksen, Monnierin esityksen sekä ranskan että englanninkieliset versiot Pariisin Baasiksesta. Siitä on nähtä-

⁴¹ WConf 1855a, 77,80; Zald 1970, 57.

⁴² Tässä vain otteita. Koko baasiksen teksti löytyy mm. Rouselta (1993, 320n.).

⁴³ WConf 1855c, 26.

⁴⁴ Pariisin Baasiksen ranskankielinen käsikirjoitus (WConf 1855b)

⁴⁵ WConf 1855a, 20.

vissä, että Peruseriaatteen teksti tuli lähes suoraan Ranskan NMKY:n Liiton baasiksesta. Merkittävintä tekstiero on oppia tai uskoa koskeva sanamuoto. Kun sekä Ranskan NMKY:n baasiksessa että Pariisin Baasiksessa käytetään termiä 'usko' (foi), niin Monnierin ehdotuksessa 'usko' on korvattu sanalla 'oppi'. Tutkijoille on edelleen mysteeri miten ranskankielisen ja englanninkielisen tekstin ero on syntynyt. Englanninkielinen teksti säilyi aina vuoteen 1955, jolloin se muutettiin ranskalaisen tekstin mukaiseksi.

Peruseriaatteen sisältö on enemmän kuin pelkkä julkilausuma. Tekstin struktuurista löytää liikkeen identiteetin, ideologian ja mission. Toisaalta on huomattava, että tämä jako on vain analyttinen. Käytännössä ne menevät päällekkäin. Seuraavasta taulukosta voidaan nähdä kuinka liikkeen identiteetti sisältää ne nuoret miehet, jotka haluavat olla Kristuksen opetuslapsia. NMKY:n ideologia keskittyy Jeesukseen heidän Jumalanaan ja Vapahtajanaan Pyhän Raamatun mukaisesti. Tämä ideologia manifestoituu jäsenten uskossa ja elämässä. Lopulta liikkeen missiona oli yhdistää sitoutuneet evankeelisesti ajattelevat nuoret miehet, yhdistää heidän voimavaransa ja lähettää heidät työhön nuorten miesten pariin.

Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen tarkoituksena	Aihe
on yhdistää	Missio
niitä nuoria miehiä, jotka	Identiteetti
tunnustaen Jeesuksen Kristuksen Jumalukseen ja Vapahtajakseen Pyhän Raamatun mukaisesti	Ideologia
tahtovat olla Hänen opetuslapsiaan	Identiteetti
uskossa ja elämässä	Ideologia
ja jotka pyrkivät yhdistämään ponnistelunsa	Missio
Hänen valtakuntansa levittämiseen nuorten miesten keskuuteen.	Missio

Toisin sanoen, NMKY:n tehtävänä oli etsiä ihmisiä, joilla on jo motivaatio ja yhdistää heidän toimintansa. Tässä mielessä Pariisin Baasis on enemmän toimintastrategia kuin uskontunnustus. Geertziläisittäin ilmaistuna Pariisin Baasis on sekä malli evankeelisesta kristillisyydestä että käytännön malli kristilliselle nuorisotyölle.

Stevensin artikkelit 3-5 hyväksyttiin kokouksen ponsina. Ne ilmaisivat enemmän liikkeen käytännön tarpeita kuin sen ideologiaa. Tärkein näistä oli "Mitkään mielipide-erot eivät saa häiritä Maailmanliiton jäsenten ja liittolaisten harmonisia suhteita⁴⁷." Myöhemmin ponsi sai Toisen Peruseriaatteen statuksen.

⁴⁶ Evankeelisen Allianssin Baasis oli huomattavasti pidempi. Teksti löytyy mm. Rouse 1993, 320n.

⁴⁷ WConf 1855a, 20.

Ajatus kansainvälisestä jäsenkortista nimenomaan matkalaisia varten heijasteli jäsenistön tarpeita ja olemassa olevaa tilannetta. On muistettava, että kiertävät liikemiehet⁴⁸, papit ja opiskelijat perustivat monta paikallisyhdistystä. Toisaalta saksalaiset nuorukaisyhdistykset olivat perustaneet kristillisiä matkakoteja kierteleville kisälleille ja matkalaisille⁴⁹. Kolmanneksi on muistettava, että monet pienemmät yhdistykset olivat pääkaupungeissa olevien pääyhdistystensä alaosastoja. Siten matkustavaisille tarkoitettu jäsenkortti vain noudatti olemassa olevaa käytäntöä.

Samaa voi sanoa myös kirjeenvaihtoehdotuksesta. Geneven Henri Dunant oli ollut erityisen aktiivinen tällä saralla. Voisi jopa sanoa, että koko Maailmanliitto syntyi hänen kirjeenvaihtonsa seurauksena. Itse asiassa suunnitelma systemaattisesta kirjeenvaihdosta hyväksyttiin jo ennen kuin Stevens teki oman esityksensä. Sen mukaan jokaisessa maassa oli yksi tai kaksi keskeistä yhdistystä, jotka toimisivat kirjeenvaihtokeskuksina oman maan paikallisyhdistysten ja muiden maiden välillä⁵⁰. Tehokas kansainvälinen tiedonvälitys oli yksi NMKY:n prioriteeteista jo alusta alkaen.

Pariisin Baasis taisteluhuutona ja toimintasuunnitelmana

Pariisin Baasis ei ollut vain uskontunnustus tai ideologian formulointi. Se oli mitä suurimmassa määrin myös identiteetin ilmaus sekä toiminnan strateginen suunnitelma.

Yhdistää nuoria miehiä Valtakunnan palvelukseen – NMKY:n identiteetti

Ranskan- ja englanninkielisen tekstin välillä on joitain tekstikriittisiä ongelmia⁵¹. Identiteettiä koskien ero oli ilmaisuissa *young men* ja *jeunes gens*. *Young men* englanninkielisessä versiossa oli selvästi sukupuolisidonnainen ilmaisu, mutta ranskalainen *jeunes gens* saattoi myös tarkoittaa nuoria ylipäätään⁵². Vaikka ranskan termillä on konnotaatio miessukupuoleen, se ei välttämättä ole sen määräävä merkitys⁵³. Traditionhistoriallisesti sukupuolineutraali ilmaisu on lähempänä Evankeelisen Allianssin Baasista, jossa käytetään ilmaisua *people*. Toisaalta sukupuolisidonnainen ilmaisu kuvasi liikkeen silloista jäsenkuntaa. Pariisissa asia ei välttämättä ollut edes huomionarvoinen asia, koska kaikki osallistujat olivat nuoria miehiä. Asialla on mielenkiintoa vain reseptiohistorian kannalta koska myöhemmin naisjäsenyydestä tuli merkittävä keskustelunaihe. Siten on syytä huomaut-

---

⁴⁸ Mm. George Williams

⁴⁹ WConf 1855a, 52.

⁵⁰ WConf 1855a, 12f.

⁵¹ Englanninkielinen raportti oli käännös, jonka teki Thomas H. Gladstone omien muistiinpanojensa pohjalta (Shedd 1955, 114)

⁵² Tosin on myönnettävä, että ranskan kielioppisääntöjen mukaan jos sadan naisen joukossa on yksi mies, koko ryhmään viitataan maskuliinimuodolla.

⁵³ Rey 1992, 882; Robert 1982, 861.

taa, että naisjäsenyys oli potentiaalisesti mukana alusta alkaen ranskankielisessä Pariisin Baasiksen tekstissä.

Identiteetin kannalta Baasiksen kriteerit noudattivat sukupuoli- ja ikärajoituksia. Kyse oli kristillisyyteen sitoutuneista nuorista miehistä. Tätä kristillisyyteen sitoutumista korostettiin useissa puheenvuoroissa konferenssin aikana. Brittiläiset yhdistykset olivat kehittäneet erityisen kaksoisjäsenyyskäytännön nimenomaan turvaamaan liikkeen kristillistä identiteettiä. Siten, vaikka liike oli periaatteessa avoin kaikille kunnollisille miehille, sen ydin oli varattu tunnustaville kristityille. Baasis ei tee erottelua sen suhteen, että onko tämä sitoutuminen tapahtunut kääntymyskokemuksen (Britannia) vai kristillisen kasvatuksen (Saksa) kautta. Saksassa oli vain yksi jäsenyy.luokka, mutta myös siellä vaalittiin liikkeen kristillistä identiteettiä. Kun Gerhard Dürselen määritteli Pariisin konferenssissa "perustuksen olevan varsinaisesti ja erityisesti kristillinen⁵⁴", määritelmä rajautui, mutta oli vieläkin laaja. Ranskan NMKY:n Liiton puheenjohtaja pastori Georges Fisch ilmaisi NMKY:n identiteetin sanomalla "etteivät [NMKY:t] ole mitään muuta kuin Evankeelinen allianssi nuorten parissa." Koska moni NMKY:n sihteereistä oli myös Evankeelisen Allianssin sihteeri, oli helppoa nähdä NMKY osaksi tätä liikettä. Toisaalta NMKY:llä oli alusta asti selkeä taipumus erottautua Allianssista.⁵⁵

Pariisin konferenssin delegaatit näkivät itsensä ja organisaationsa Kristuksen työkaluina kuten heidän kristillinen uskonnäkemyksensä edellytti. Tämä näkyy myös liikkeen kansainvälisessä identiteetissä. Esipuheen lause "tuntien olevansa yhtä periaatteessa ja toiminnassa, suosittelevat omille yhdistyksilleen, että ne tunnistaisivat Yhdistystensä välillä olevan yhteyden." Siten delegaatit tunnustivat eri maista olevat henkilöt saman liikkeen jäseniksi ilman valtiorajojen asettamia esteitä. Tässä mielessä kansainvälinen yhteys nähtiin annettuna - ei jonain jota kohden pitäisi pyrkiä.

Vaikka NMKY näki itsensä osana maailmanlaajuista kirkkoa, se erottautui paikalliskirkoista. NMKY ei nähnyt itseään minkään yksittäisen kirkon jatkeena, vaan niiden kaikkien palvelijana ja kumppanina. Jopa Saksassa, jossa suhde kansankirkkoihin oli läheisin, Nuorukaisyhdistykset varjellivat liikkeensä autonomista identiteettiä. Dürselen raportoi:

Useimmiten papit ja opettajat ovat aktiivisia Yhdistyksissämme. Tiedämme, ettemme saa olla siitä riippuvaisia. Emme luota lihan käsivarteen. Siten, vaikka olemme kiitollisia sellaisesta avusta ja tuesta, luottamuksemme on Sotajoukkojen Jumalaan ja yksin Häneltä toivomme siunauksia.⁵⁶

---

⁵⁴ WConf 1855a, 52.

⁵⁵ Shedd 1955, 113f.

⁵⁶ WConf 1855a, 53.

Uskoen 'Jumalaan ja Vapahtajaan Pyhän Raamatun mukaisesti' – NMKY:n ideologia

Pariisin Baasis ei ollut Uskontunnustus, vaan uskon tunnustus. Tässä mielessä se ei ollut harkittu teologinen muotoilu opin keskeisistä elementeistä, kuten Evankeelisen Allianssin Baasis oli. Se oli reaktio joihinkin teologisiin ajan trendeihin. Sitä voisi verrata pikemminkin alkuseurakunnan sellaisiin ilmaisuihin, kuin "Jeesus on Herra" tai kala-symboli, IKTHYS (*Iesous Khristos Theo (h)Yios, Soter* = Jeesus Kristus, Jumalan Poika, Vapahtaja). NMKY:n johtajat halusivat korostaa erityisesti kahta asiaa: Kristuksen jumaluutta ja Raamatun pyhyttä.

"Jumala ja Vapahtaja" oli formeli, jolla vastattiin liberaaliteologioiden haasteeseen⁵⁷. Sekä Senaud⁵⁸ että Werner Jentsch argumentoivat, että Baasisen Kristuksen jumaluutta koskeva painotus nousi erityisesti reaktiona (ja torjuntana) David Friedrich Straussin kirjan '*Das Leben Jesu*'⁵⁹ teeseille. Kirjassaan Strauss kielsi Jeesuksen jumaluuden⁶⁰. Tämä synnytti laajan vastaliikkeen evankeelisten parissa. He protestoivat tätä teesiä vastaan ja korostivat Kristuksen jumaluutta⁶¹. Pariisin Baasis on siten tässä mielessä aikansa protestiliikkeen symboli.

Formelia "Jumala ja Vapahtaja" ei sinällään esiinny Uudessa testamentissa⁶², vaikka se sieltä löytyykin implisiittisesti. Ainoa jae, mikä voitaisiin kääntää "Jumalaksi ja Vapahtajaksi" on Tiit 2:13: "...odotamme autuaan toivomme toteutumista, suuren Jumalan ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kirkkauden ilmestymistä." Tämä saattaa olla linkki Pariisin Baasikseen. Amsterdamin NMKY nimittäin edellytti jäseniltään erityistä uskonsa tunnustamista ja tuon tunnustuksen teksti päättyi kyseisen jakeen sanoihin⁶³. Siten formeli saattaa olla jakeen modifikaatio. Se on ilmeisesti ilmaantunut osaksi 1800-luvun evankeelisten yleistä kielenkäyttöä. Tämän varmistaminen edellyttäisi kuitenkin formelin traditiohistorian tarkempaa tutkimista sekä evankeelisten (ja heidän edeltäjiensä) käyttämänä että varhaisissa kristillisissä teksteissä.

"Jumala ja Vapahtaja" -formelia kritisoitiin myöhemmin niissä muissa ekumeenisissa järjestöissä, jotka adoptoivat Pariisin Baasisen omiksi baasikseikseen. Erityisesti on kritisoitu, ettei formeli

---

⁵⁷ Entisestä Pietismin linnakkeesta, Hallen yliopistosta, oli tullut rationaalisen teologian keskus jo 1700-luvun puolivälissä. Britanniassa rationalistinen teologia ilmaantui Deistien myötä. (Nelson, Marty & Chadwick 1994, 222)

⁵⁸ WComPle 1953, 3.

⁵⁹ Strauss 1835. Kirjan vaikutuksista, kts. esim. *Oxford Dictionary of the Christian Church* 1997, 1547.

⁶⁰ Jentsch 1971, 5; 1968, 14.

⁶¹ James Barrelet (WConfPrep 1905b, 5) mainitsee alustuksessaan 1905 Juhlakonferenssille, "kun Pariisin asetukset työstettiin, Herran jumalallisuuden teemasta kiisteltiin paljon ja Liiton perustajajäsenet halusivat asettaa hänen taivaallisen luontonsa vastapainoksi ajan rationalismille, joka näki Vapahtajan vain ihmisenä." Jentsch (1968, 14; 1971, 5) puolestaan toteaa: "Tämä on se syy miksi Kristologia nousi niin keskeiseksi Pariisin Baasisen käsikirjoituksessa kun muut teologiset kysymykset jäivät taustalle."

⁶² Vanhassa testamentissa se löytyy Jahven epiteettinä (Isa 45:21). Muoto "Herra ja Vapahtaja" liitettyä Jeesukseen löytyy neljästi 2 Pietarinkirjeestä (1:11; 2:20; 3:2; 3:18).

⁶³ WConf 1855a, 49.

sisällä viittausta Kolminaisuuteen ja varsinkin ortodoksit ovat nähneet siinä kristomonismin⁶⁴ riskin. Jotkut toiset ovat nähneet sen dokeettisena⁶⁵. Toisaalta unitaareille ja kveekareille jopa tämä muotoilu on ollut joskus liian dogmaattinen⁶⁶. Kristomonismin ja doketismin väitteet kumoutuvat tosin sillä, että formeli löytyy neljän ekumeenisen kirkolliskokouksen päätösteksteistä⁶⁷. Jeesuksen korostaminen Pariisin Baasiksen tekstissä ei välttämättä merkinnyt anti-trinitaarisuutta. Tämä näkyy mm. siinä, että geneveläisille trinitaarisuus oli tärkeä heidän vastustaessaan socinolaisuutta⁶⁸. Siten olisi outoa, jos he tässä propagoisivat anti-trinitaarisuutta. Lisäksi, kuten jo sanottu, monet NMKY:n varhaisista johtajista olivat Evankeelisessa Allianssissa toimivia pastoreita ja aktiivimaallikkoja ja tuon liikkeen Lontoon Baasiksessa oli vahva trinitaarisuuden korostus⁶⁹. Siten trinitaarisuutta korostavan formelin puutteelle täytyy olla muita syitä.

Geneven NMKY:n puheenjohtaja Max Perrot sanoi raportissaan Evankeelisen Allianssin Pariisin konferenssille⁷⁰:

Emme me ilman harkintaa kutsu itseämme Kristilliseksi Yhdistyksiksi. Me rakennamme Kristuksen ja yksin Kristuksen varaan. Haluamme palvella ristiinnaulittua Kristusta. Emme epämääräistä Kristusta, jonka persoonaa ihmiset rakentavat turhaan ja tekevät hienojakoisia erittelyitä, vaan Jeesusta Kristusta joka on tosi Jumala ja tosi ihminen, Jeesusta Kristusta, suurta Herraamme ja Vapahtajamme, jolle isän ja Pyhän Hengen kanssa kuuluu kunnia, kiitos, ylistys ja palvonta iankaikkisesti. Aamen.⁷¹

Perrotin sanojen merkitys oli siinä, että vaikka NMKY korosti toista uskonkappaletta, se ei tarkoittanut muiden väheksymistä. Werner Jentsch omassa Pariisin Baasiksen selityksessään alleviivaa sitä, että vaikka kristinusko keskittyy Jeesuksen pelastusteen ympärille, käsite "Poika, Vapahtaja"

---

⁶⁴ Williams 1991, 539; Thomas 1991, 1097. Teinonen (1975, 149) määrittelee käsitteen seuraavasti: "Kristomonismi (kr. *Khristos*, Kristus; *monos*, ainoa), Kristuksen yksipuolinen korostaminen, toisen uskonkappaleen saattaminen ensimmäisen edelle."

⁶⁵ "Doketismi (kr. *dokein*, luulla, arvella, näyttää olevan), vanhan kirkon aikana esiintynyt hereettinen käsitys, jonka mukaan Jumala olisi vain näennäisesti tullut ihmiseksi Kristuksessa: Kristuksella olisi ollut vain näennäisruumis, hän olisi kärsinyt ja kuollut näennäisesti (Teinonen 1975, 63)." Doketismista formelissa kts. A.W. Martin (1981).

⁶⁶ Thomas 1991, 1097.

⁶⁷ Konstantinopolin toisen kirkolliskokouksen (553 jKr.) päätösten kohdista *Sentence against the 'Three Chapters' ja Anthems against the 'Three Chapters'* löytyy ilmaisu: "Suuri Jumalamme ja vapahtaja Jeesus Kristus." Nikean kirkolliskokouksen (787 jKr.) päätöksen *Definition* osasta löytyvät sanat: "Herramme, Jumala ja Vapahtaja, Jeesus Kristus...". Konstantinopolin neljännen kirkolliskokouksen (860-870 jKr.) päätöksissä on ilmaisu: "Kristus, meidän Jumalamme ja vapahtajamme." Myös katolisessa Konstanzin kokouksen (1414-1418 jKr.) päätöksessä, jossa tuomitaan Jerome Prahalainen, käytetään ilmaisu "Kristus, Jumalamme ja Vapahtajamme." (*All Catholic Church Ecumenical Councils - All the Decrees*, s.a.). Siten formelin tuomitseminen hereettisenä Pariisin Baasiksessa merkitsee myös näiden kirkolliskokousten tekstien tuomitsemista.

⁶⁸ WConf 1855a, 5. Socinolaisuus oli unitaarinen liike, joka 1500-luvulla sai nimensä perustajansa Faustus. Unitarit kielsivät kolminaisuuden ja korostivat Jumalan yksiluento-oppia (Schulz 1991, 1031f.).

⁶⁹ Rouse 1993, 320.

⁷⁰ Perrot was asked to present a report on 23 August (WConf 1855c). The YMCA conference was originally intended to end on 22nd but an extra session was added on 24th. Fifty of the 99 YMCA delegates participated the Evangelical Alliance conference as well. Shedd 1955, 111f.

⁷¹ WConf 1855c, 24 (English translation from the French original text in Theurer 1971, 23).

edellyttää myös "Isän, Luojan" ja "Pyhän Hengen, Pyhittäjän" olemassaoloa⁷². Lisäksi "Kristus", kreikkalaisena käännökseenä heprean Messias-käsitteestä, on termi, joka kuvaa Jeesuksen suhdetta Isään. Siten, Jentschin mukaan trinitaarisuus on sisäänrakennettuna Baasiksessa. Jentsch huomauttaa lisäksi, että:

Muutkin teemat, kuten kirkko, sakramentit tai predestinaatio puuttuvat tekstistä. Pariisin Baasiksen kirjoittajat eivät nähneet tarpeelliseksi mainita näitä teemoja erikseen ilmaistakseen ykseyttään ja yhteyttään.⁷³

Edelleen Jentsch argumentoi, että Baasiksen ja Maailmanliiton paljon myöhemmin hyväksytyyn moton välillä on yhteys. Maailmanliiton logossa ovat sanat Jeesuksen ylimmäispapillisesta rukouksesta: "että he yhtä olisivat (Joh 17:21)." Toisaalta 1855 konferenssin dokumenteissa ei ole viitettä tähän jakeeseen. Siten Jentschin argumentti tältä osin lepää vain sen varassa, että hurskaiden protestanttien voidaan oletettavan tuntevan tämän jakeen.

Vaikka Kolminaisuuden merkitys tunnustettiin, NMKY:n painotus (kuten koko Evankeelisen liikkeen) oli Uskontunnustuksen toisessa uskonkappaleessa. Keskusteltaessa Pariisin Baasiksesta T. Henry Tarlton, Lontoon NMKY:n kunniapuheenjohtaja, tuki Monnierin ehdotusta nähden, että:

se antoi yksinomaisen etusijan kristillisen elämän yksinomaiselle lähteelle ja luonteenpiirteelle, Kristuksen rakaudelle ja asetti Yhdistykselle yhden perustan, Jeesuksen Kristuksen ja Hänet ristiinnaulittuna.⁷⁴

"Pyhän Raamatun mukaisesti" on protestanttinen formeli, joka näyttäisi sivuuttavan sekä katolisen että ortodoksisen opetuksen traditiosta ja kirkolliskokouksista. Tästä huolimatta formelia ei pidä nähdä erottautumisena näistä kirkoista, puhumattakaan hyökkäyksestä niitä vastaan. Ilmaisun taustana on pikemminkin reaktio sellaista raamattukritiikin nousua vastaan, joka näki Raamatun vain antiikin yhtenä dokumenttina. Siten protestin kohde oli protestantismin sisällä, eikä se kohdistunut vanhoihin kirkkoihin⁷⁵. Tästä syystä geneveläiset yrittivät saada Baasikseen sanat "jumalallisesti inspiroituneen" ennen sanoja "Pyhän Raamatun". Heidän motiivinsa oli, että Raamattua vastaan oli hyökätty niin voimakkaasti Genevessä, että heidän tulisi selkeästi painottaa Kirjoitusten taivaallista alkuperää.⁷⁶

Martin nostaa esiin mielenkiintoisen piirteen liittyen sanoihin "Pyhä Raamattu." Jos formelia "Jumala ja Vapahtaja" ei ole Raamatussa, niin mitä "Pyhän Raamatun mukaisesti" silloin tarkoittaa? Hän esittää kolme mahdollisuutta. Ensinnäkin, se saattaa tarkoittaa: "tätä kirjoitukset tarkoittavat." Hän kuitenkin huomauttaa, että formeli ei ole Raamatun keskeisintä opetusta vaan perustuisi muu-

---

⁷² WConfPrep 1955, 115; Jentsch 1971, 4;

⁷³ WConfPrep 1955, 117, viite 6.

⁷⁴ WConf 1855a, 18. Tarlton viittaa Paavalin sanoihin 1 Kor 2:2.

⁷⁵ Suhde katolisuuteen ilmeni muutamassa konferenssiraportissa. Ranskassa katolisia oli NMKY:n jäsenenä, mutta heiltä edellytettiin, että "he kieltäytyvät hyväksymästä papiston absoluuttista auktoriteettia uskonasioissa (WConf 1855a, 28)." Toisaalta Geneven NMKY:n jäsenistöä oli mukana anti-katolisessa liikkeessä (ibid. 46).

⁷⁶ WConf 1855a, 20f.

tamiin erillisiin jakeisiin ja erityisesti Johanneksen evankeliumin erikoiseen tulkintaan. Toiseksi, se "saattaa merkitä, että tunnustamme Raamatun opettavan Jeesuksesta Kristuksesta Jumalana ja va-
pahtajana." Kuitenkin hän toteaa, että "tätäkin tulkintaa Raamatusta ei voi ottaa sen vakavammin
kuin ensimmäistäkään." Kolmanneksi, sanat saattaisivat merkitä jotain sellaista kuin "enemmän tai
vähemmän ne tarkoittavat tätä." Siinä tapauksessa se "edellyttäisi että jokaisen Jeesusta koskevan
tunnustuksen tulisi viitata raamatullisen todistuksen ehtymättömille lähteille."⁷⁷

Sana *doctrine* (oppi) oli yliviivattu Pariisin Baasiksen ranskalaisessa käsikirjoituksessa ja korvat-
tu sanalla *foi* (usko)⁷⁸. Englanninkieliseen käännökseen se kuitenkin jäi. Tekstissä oli myös ero
Ranskan NMKY:n Baasikseen nähden ja arvoitukseksi onkin jäänyt miksi englanninkielisessä teks-
tissä oli 100 vuotta tuo "oppi" "uskon" sijasta⁷⁹. Vuonna 1955, englanninkielinen teksti korjattiin
ranskalaisen tekstin mukaiseksi⁸⁰. Kuitenkaan mikään dokumentti ei selitä versioiden eroa. Oletet-
tavasti englanninkieliseen versioon vaikutti Evankeelisen Allianssin Baasiksessa ollut muotoilu,
vaikka pääosa tekstistä tuli Ranskasta.

Englanninkielisen raportin käänsi ranskankielisestä tekstistä Thomas H. Gladstone lisäten siihen
joitain tietoja omista muistiinpanoistaan⁸¹. Tämä antaa yhden mahdollisen selityksen. Jos Gladstone
kirjoitti joitain osioita muistinvaraisesti katsomatta tekstiä sanasta sanaan, hän on saattanut muistaa
Monnierin ehdotuksen sanamuodon pikemminkin kuin lopullisessa tekstissä olevan. Siten kyseessä
olisi puhdas kirjoitusvirhe⁸².

Kun tarkastelemme sanojen merkityksiä, on todennäköistä, että Evankeelisen Allianssin pitkä
opillinen muotoilu jätettiin tarkoituksellisesti pois. NMKY:n kristillisyyttä oli enemmän '*fides qua*
creditur' (usko, jolla uskotaan) kuin '*fides quae creditur*' (usko, johon uskotaan). Siinä mielessä
"usko" oli teologisesti oikea termi. Lisäksi sekä Ranskan NMKY että Henri Dunant katsoivat Evan-

---

⁷⁷ Martin 1981, 263f.

⁷⁸ Senaud (WComPle 1950, 4f) olettaa, että muutoksen teki Charles Cuénod, joka otti allekirjoitetun alkuperäistekstin ja antoi sen myöhemmin NMKY:n Maailmanliiton arkistoon. Shedd (1955, 131) kuitenkin huomauttaa, ettei arkis-
tossa oleva käsikirjoitus ole lopullinen konferenssissa hyväksytty versio. Myöhemmin Senaud (WComPle 1953, 2)
yhtyy tähän tulkintaan ja lisää, että sanat "joka periaate katsottaisiin uusien Yhteisöjen hyväksymiskriteerin pohjaksi
tulevaisuudessa" puuttuvat käsikirjoituksesta..

⁷⁹ Shedd (1955, 133f.) kiistää Karl Friesin selityksen, että englantilaiset, yllättyneinä ylimääräisestä kokouspäivästä
24.8., lähtivät konferenssista ennen Baasiksen lopullista hyväksymistä. Sheddin mukaan useimmat englantilaiset de-
legaatit jäivät Evankeelisen Allianssin konferenssiin. Lisäksi, englanninkielinen konferenssiraportti on käännös ran-
skankielisestä raportista.

⁸⁰ Frank Willis (1971, 4), who presided over the Centennial Declaration Committee, explains this harmonisation as
follows: "the word 'doctrine' in the English text of the fundamental principle was replaced by 'faith', and the English
text thus revised became the 'decisive' text of the fundamental principle of the four texts then approved - English,
French, German, and Spanish."

⁸¹ Shedd 1955, 114.

⁸² Tämänkaltaisia kirjoitusvirheitä on tavattu lukuisia Raamatun eri kopioiden käsikirjoituksista.

keelisen allianssin tarpeettomasti rajaavan kveekareita ja Plymouthin veljiä jäsenyydestään⁸³. Pariisin Baasis ei ollut Uskontunnustus, vaan taisteluhuuto yhtyä yhteen rintamaan niitä vastaan, jotka kielsivät Kristuksen jumaluuden⁸⁴. Se keskittyi vain oleelliseen. Kuten James Barrelet sanoi 50 vuotta myöhemmin Juhlakonferenssissa 1905: “[Yhdistyksillä] ei ole muuta perustusta kuin elävä usko Jeesukseen Kristukseen eikä muuta tarkoitusta kuin kaikkien nuorten miesten pelastaminen⁸⁵.” W.H. Mills puolestaan sanoi samassa Juhlakonferenssissa, että “...Baasiksen tulee (kuten se tekeekin) ilmaista vain yksinkertaisimmat ja tärkeimmät Liiton periaatteet⁸⁶.”

Englanninkielisen version *His Kingdom* (hänen kuningaskuntansa) poikkeaa myöskin ranskankielisestä *le règne de leur Maître* (heidän Herransa valtakunta). Britanniassa, kuningas Jaakon Raamattu (KJV) on muokannut englanninkieltä niin paljon, että *kingdom* on ainoa oikea järkevä sanamuoto siellä. KJV:ssä ei edes esiinny sellaista käsitettä kuin *Dominion of God* (Jumalan valtakunta)⁸⁷, kuten muissa eurooppalaisissa käännöksissä. Siten tämä selittää englanninkielisen tekstin sanamuodon. Ranskankielinen ilmaisu on laajempi kuin "kuningaskunta", mikä löytyy myös joistakin ranskalaisista käännöksistä. Eroon on kaksi mahdollisuutta. Toinen nousee todennäköisesti ranskankielisestä Isä meidän-rukouksesta, jossa on termi *règne*. Toinen selitys liittyy poliittiseen historiaan. Mannermaalla ei ole ollut samanlaista kiistämätöntä kuningaskuntaa kuin Britanniassa. Mannermaalla oli keisareita, kuninkaita, herttuaita ja kreivejä, jotka jokainen hallitsivat omia alueitaan – myös ranskankielisellä alueella. Siten *règne* sopi paremmin tähän kontekstiin. Lisäksi Napoleon III:n keisarikunnassa oli epäviisasta ylipäättään puhua kuningaskunnasta⁸⁸. Protestanttien ja valtion välillä oli jo muutenkin tarpeeksi jännitteitä ja siten oli viisasta käyttää poliittisesti neutraalimpaa ilmaisua *règne de leur Maître* (heidän Herransa valtakunta)⁸⁹.

Molempien ilmaisujen ekumeeninen ongelma on, että sekä "kuningaskuntaa" että "valtakuntaa" on käytetty protestanttiseen tapaan tuonpuoleisesta todellisuudesta, jota kohti taivaan valtakunnan asukkaat vaeltavat⁹⁰. Katoliset ja ortodoksit olisivat saattaneet käyttää sanaa "kirkko" joko yhdessä

---

⁸³ Shedd 1955, 45, 86; Rouse 1993, 321.

⁸⁴ Theurer 1966, 79f.

⁸⁵ WConfPrep 1905b, 15.

⁸⁶ WConfPrep 1905a, 17.

⁸⁷ Lähin KJV:n muoto on formeli 'His dominion' esimerkiksi Ps 103:22; 114:2.

⁸⁸ Vaikka *règne*-sana juontuu latinan sanasta *rex*, kuningas, sanaa on ranskankielisessä raamatussa käytetty myös keisari Tiberiuksen yhteydessä (Luuk 3:1).

⁸⁹ Saksankielinen *Gottesreich* saattaa juontua myös suhteesta keisarikuntaan. Lutherin aikaan poliittinen valta oli keisarin ja itsenäisten ruhtinaiden käsissä. Lutherin käännös vaikutti myös Pohjoismaihin, ruotsin *Guds rikedom* kuvaa kaikkia pohjoismaisia ilmaisia. Kuitenkin tämänkaltainen sanankäytön diffuusio luterilaiselta alueelta (Saksa) hengenotialueelle (Ranska) on vain yksi mahdollisuus.

⁹⁰ Eroa tämänpuolisen ja tuonpuolisen välillä oli korostanut John Bunyan kirjassaan *Kristityn vaellus*, joka kuvaa kuinka kristitty vaeltaa Turmeluksen Kaupungista Taivaalliseen kaupunkiin. H. Richard Niebuhrin (1937, 129) mukaan muita samanlaisia kirjoja, jotka "ilmaisivat tämän jännitteen tulevaisuuden ja kristityn odotusten välillä", olivat

tai ilman "valtakunta"-sanaa⁹¹. Sanan etymologinen merkitys on sama: kreikan sana *Kyriakos* (josta tulee niin meidän "Kirkko"-sanamme, että englannin *church* sekä saksan *kirche*) tarkoittaa "Herralle kuuluvaa"⁹². Ilmaisujen ero on vain niiden esittämiskontekstissa. Ilmaisuihin "Jumalan valtakunta" ei rajoittunut johonkin yksittäiseen kirkkoon, vaan käsitti kaikki kristityt. Lisäksi, menemättä tarkemmin yksityiskohtiin, voi hyvin sanoa, että protestanteille kirkolla organisaationa ei ole samaa merkitystä pelastuksen välittäjänä kuin vanhoille kirkkoille.

Yhdistäen heidän pyrkimyksensä Jumalan valtakunnan levittämiseksi – NMKY:n missio

NMKY:n lopullinen tavoite oli johtaa nuoret miehet Jumalan valtakuntaan. Kun "valtakunta" ymmärrettiin pietistis-evankeelisesti, NMKY:n tehtävä oli saada käännyttäisiä. Tässä suhteessa NMKY ei eronnut muista ajan evankelioimisjärjestöistä. Erot tulevat esiin enemmänkin NMKY:n strategisissa ja taktisissa tavoitteissa, jotka kertovat mitä organisaatio aikoo käytännössä tehdä. Peruseriaatteessa voidaan nähdä kolme strategista tavoitetta: yhdistää, kouluttaa ja lähettää.

"Tarkoituksena on yhdistää" -formeli ei tarkoita, etteikö kristittyjen nuorten miesten välillä jo olisi yhteyttä. Sanottiinhan Esipuheessa delegaattien "tuntevan olevansa yhtä". Peruseriaatteen mainitsema yhteyden tavoittelu viittaa pikemminkin tämän transsendentaalisen yhteyden materialisointumiseen maailmassa. Vuoden 1905 Juhlakonferenssissa James Barrelet selitti tätä nuorten miesten yhdistämistä seuraavasti:

...nuori kristitty kaipaa kumppaneidensa apua. Tämä seikka sai sir George Williamsin kokoamaan [unite] muutamia nuoria miehiä rukoukseen ja pyhien kirjoitusten tutkiskeluun. Näin Lontoon Kristillinen Yhdistys syntyi 1844. Työskennellessään samassa toimistossa ja kohdatessaan samat vaarat ja kiusaukset, nämä nuoret toimihenkilöt ymmärsivät ja auttoivat toisiaan.⁹³

Siten Barreletin mukaan yhdistäminen oli kaksitahoista. Toisaalta oli kysymys hengellisestä yhteydestä Kristuksen kanssa ja toisaalta oli kyse käytännöllisestä keskinäisestä auttamisesta. Tässä suhteessa oli kyse samasta, minkä Jeesus ilmaisi rakkauden kaksoiskäskyssä. "Rakasta Jumalaasi... ja rakasta lähimmäistäsi."

Taktiset tavoitteet olivat samat kuin evankeelisen kristillisyyden parissa yleisesti: koota nuoria miehiä Raamattutunneille, rukoukokouksiin ja muihin hengellisiin kokouksiin. Hartaudenharjoituksen lisäksi tämä taktiikka palveli myös organisaation tavoitteita: nämä kokoukset olivat hengenostatustilaisuuksia, eräänlaisia turvasatamia samoinajatteleville nuorukaisille, jossa he tunsivat, etteivät olleet yksin.

Richard Baxterin *Saint's Everlasting Rest* ja Jeremy Taylorin teokset *Holy Living* sekä *Holy Dying*.

⁹¹ Katolinen kirkko on usein samaistanut Jumalan valtakunnan itseensä (Brown 1987, 308; Ehrenberg 1999, 28-54; Preston 1993, 306; Smit 1991, 567).

⁹² Ranskan sana *Église* tulee kreikan sanasta *ekklesia* tarkoittaen 'kokous' tai 'ulos kutsutut'.

Keskinäisen avunannon suhteen eri NMKY:t kehittivät erilaisia taktiikoita. Lontoon NMKY alkoi kauppa-apulaisten klubina. Yhdistys tarjosi jäsenilleen kirjaston, lukusalin, peseytymistiloja, luentoja sekä halpoja virvokkeita⁹⁴. Nämä palvelut rahoitettiin jäsenmaksuilla ja rikkaammilta jäseniltä saaduilla lahjoituksilla⁹⁵. Dürselen puolestaan mainitsi raportissaan laulutunnit, kävelyretket, juhlat sekä vuosikokoukset metodeina, joilla Saksan Nuorukaisyhdistykset vaalivat yhteyttään⁹⁶.

Yllä identiteetin yhteydessä mainittiin jo ketkä olivat ne nuoret miehet, joiden yhteyttä pyrittiin lujittamaan. Eri NMKY:illä oli erilaisia identiteettejä. Siten Pariisin Baasis on pienin yhteinen tekijä määrittäessä yhteistä identiteettiä. Ainoa vaatimus on, että jäsenet "tunnustaen Jeesuksen Kristuksen Jumalukseen ja Vapahtajakseen Pyhän Raamatun mukaisesti tahtovat olla Hänen opetuslapsiaan uskossa ja elämässä." Nämä nuoret miehet olivat jo motivoituneita ja sitoutuneita lähetystyöhön. Siten organisaation tarvitsi vain antaa suunta tälle motivaatiolle.

"Pyrkivät yhdistämään ponnistelunsa" viittaa enemmän käytännölliseen kuin teologiseen tavoitteeseen. Vaikka yhdistykset olivat syntyneet jäsenten tarpeista, oli myös organisatorisesti viisasta keskittyä kääntyneisiin nuorukaisiin. Kun heidät ja heidän lahjansa yhdistettiin, heidän kriittinen massansa ja yhteistyönsä palvelisi lähetystyötä, joka oli evankeelisen liikkeen perustavoite.

50 vuotta myöhemmin W.H. Mills ilmaisi yhdistysten tavoitteen "kahdenlaisena: keskinäinen rakentuminen sekä nuorten miesten kääntäminen Jumalan puoleen." Yhdistykset olivat hänen mukaansa "Jumalan antamia työkaluja maailman nuorten miesten voittamiseen Kristuksen opetuslapsiksi."⁹⁷

Koska koko liikkeellä ei ollut kuin neljä päätoimista sihteeriä vuonna 1855, vastuu aktiviteeteista lankesi jäsenille. Tässä mielessä NMKY oli todella jäsenistönsä liike. Lähes sata vuotta myöhemmin Nuorten Miesten Työn maailmankonsultaatio ilmaisi tämän NMKY:n työn aspektin seuraavasti: "NMKY:iden tarkoituksena ei ole tuottaa palveluita jäsenistölleen, vaan antaa heille mahdollisuuksia palvella muita⁹⁸." Teoreettisesti tämä on samaa mitä filantropiateorioissa oleva transaktioiden hintamalli⁹⁹ esittää: NMKY:t olivat hengellisten palveluiden markkinapaikkoja – ne kokosivat yhteen ne, jotka olivat halukkaita palvelemaan ja ne, jotka tarvitsivat apua.

---

⁹³ WConfPrep 1905b, 8f.

⁹⁴ WConf 1855a, 65f.; Shedd 1955, 29.

⁹⁵ Shedd 1955, 27.

⁹⁶ WConf 1855a, 51f.

⁹⁷ WConfPrep 1905a, 6, 25.

⁹⁸ YMWConf 1951, 18f.

⁹⁹ Kolmitahoinen transaktiomalli (the triadic transaction model), jonka kehitti Michael Krashinsky vuonna 1986, edellyttää, että tuottajien ja kuluttajien suhde edellyttää kolmatta osapuolta jos nämä eivät ole kasvokkaisessa vuorovaikutuksessa tai jos kyseessä on muutama lahjoittaja ja lukematon määrä tuntemattomia avustettavia. Tällöin transaktiokustannukset nousevat liian kalliiksi. Tällaisissa tilanteissa tarvitaan jonkinlaista "välivarastoa." Voittoa tavoittelemattomat järjestöt toimivat silloin tällaisina välivarastoina hyväntekeväisyysmarkkinoilla. Transaktioteorioista

"Hänen valtakuntansa levittämiseksi" oli motivaatio tämän yhteyden etsimisessä. Näkyvä ykseys ei ollut tavoite sinänsä vaan palveli NMKY:n perustavoitetta, lähetystyötä. Kristittyjen yhteys oli todistus niille, jotka eivät uskoneet¹⁰⁰. Tehdäkseen lähetystyötä tehokkaasti, kristittyjen tuli ilmentää myös näkyvästi ykseyttään.

Pariisin Baasis tai Pariisin konferenssi eivät määritelleet eksplisiittisesti mitä tuo "Jumalan valtakunnan levittäminen" varsinaisesti merkitsi. Implisiittisesti sen voi Renevierin kuvauksesta käytyistä metodeista:

Yksi perustehtävä kaikilla Yhdistyksillä on keskinäinen rakentuminen. Monet niistä keskittyvät myös lähialueiden evankelointiin. Geneven Yhdistys - samoin kuin jotkut ranskalaiset Yhdistykset - vierailevat sairaiden ja köyhien luona. Antwerpenissa tehdään erityistyötä merimiesten parissa. Mutta *useimpien Yhdistysten päätavoite on nuorten miesten käännättäminen Jumalan puoleen ja tätä ne pyrkivät tekemään eri keinoin.*¹⁰¹

Tämän ilmaisun takana oli käsitys Jumalan valtakunnasta transsendenttisena taivaallisena kaupunkina johon uskovat vaeltavat pahasta maailmasta. Tässä suhteessa NMKY seurasi traditionaalisia evankeelisia ja pietistisiä korostuksia. Niiden mukaan Jumalan valtakunta on, paitsi taivaassa, myös niiden sydämessä, jotka uskovat Kristukseen¹⁰². Siten Jumalan valtakunnan levittäminen tarkoitti uusien käännynnäisten saamista tähän valtakuntaan. Tämä saattaa olla eräs syy miksi Pariisin Baasis korosti toista uskonkappaletta. Ensimmäisen korostaminen olisi tarkoittanut koko maailman näkemistä Jumalan valtakuntana. Kolmannen korostaminen taas olisi korostanut hengen erityislahjoja (kielilläpuhuminen, rukouksella parantaminen jne.) Jumalan valtakunnan jäsenyyssuhteena.

Kaiken kaikkiaan voidaan sanoa, että strategiana oli julistaa evankeliumia kunkin omissa ympäristöissä. Siten Lontoossa painopiste oli keinoissa, jotka auttoivat saavuttamaan asuntoloissa asuvat nuoret toimihenkilöt. Saksassa taas keskityttiin työläisnuorisoon. Siten taktiikka vaihteli paikallisten tilanteiden mukaan. Perustavoite oli evankeloida nuorukaisia, mutta koska eri NMKY:t suuntautuivat eri erityisryhmiin, yhdistysten identiteetit vaihtelivat näiden kohderyhmien mukaisesti.

Alkuvaiheessa NMKY ei pyrkinyt erityisesti edistämään ekumeniaa. Tilanne oli päinvastoin: kun NMKY:n jäsenet kokivat, että kristittyjen ykseys oli annettu, he vain ilmensivät sitä. Liike halusi ylläpitää tätä 'annettua ykseyttä.' Siksi Ensimmäinen Maailmankonferenssi hyväksyi ponnet Peruseriaatteen lisäksi. Yhteyttä pidettiin kirjeenvaihdon avulla, joka kulki muutaman kansallisen solmukohdan kautta. Nämä kokosivat ulkomailta tulleet kirjeet, käänsivät ne ja lähettivät omille paikallisyhdistyksilleen.

---

kolmannen sektorin tutkimuksessa, kts. Muukkonen (2000, 122-126).

¹⁰⁰ John 17:21,22.

¹⁰¹ WConf 1855a, 120 (minun kursivointini).

¹⁰² Tässä pietismi vastusti niitä trendejä, jotka näkivät Jumalan valtakunnan immanenttisena - joko samaistettuna kirkkoon (kuten katolilaisuudessa), nähtynä maallisena teokratiana (kuten Münzer ja Calvin) tai edes "jumalan vasempana kätenä" kuten Luther kuvasi valtiota Jumalan asettamana esivaltana. 'Jumalan valtakunta'-käsitteestä teologiassa

Lopuksi

NMKY:n missio perustui siten evankeeliseen näkemykseen Jumalan valtakunnasta ja ylipäätään kristillisyydestä. Missiolla on periaatteessa viisi eri aspektia: nykyisen tilanteen analyysi, visio toivotusta tulevaisuudesta, organisaation oma rooli, tieto keinoista sekä symbolit, arvot ja normit.

Koska Valtakunta koostui niistä, jotka uskoivat Jeesukseen, tilanneanalyysi näki ympäristön tästä näkökulmasta. Sen mukaan oli turhan paljon niitä, jotka eivät kuuluneet mihinkään kristilliseen kirkkoon (kuten Pohjois-Amerikassa) tai olivat vain muodollisesti kristittyjä (kuten Euroopassa). Siten tilanne oli NMKY:n aktiivien mielestä kaukana ideaalisesta. Kuitenkaan ei-uskovien tunnistaminen ei ollut ainoa piirre tässä analyysissä. Edwyn Shipton kuvaa raportissaan syitä tähän jumalattomuuteen:

Työpäivien pituus esti osallistumisen uskonnollisiin tai moraalisiin tilaisuuksiin viikon aikana. Liiketoiminnan luonne sekä kaupallisten asuntoloiden välttämättömät säännöt kielsivät pappien tai hengellisen työn tekijöiden vierailut. Kohtuuton työmäärä sosiaalisten ongelmien kanssa, joita se aiheutti, tekivät Herran päivästä ainoan lomapäivän, jolloin oli mahdollista löysätä jouta, joka oli venytetty katkeamispisteeseen. Sunnuntain hengellinen luonne ja velvoitteet sekä sen moraalinen merkitys unohdettiin samalla tavoin. Se vietettiin laiskuudessa tai kevytmielisyydessä ja hullutuksissa. Kuva on surullinen muttei liioiteltu.¹⁰³

Siten NMKY:n perustajat näkivät sosiaalisen tilanteen estävän nuorukaisia pitämästä huolta itsestään. Sosiaaliset epäkohdat olivat sekä syy nykyiseen tilanteeseen että liikkeen toiminnan kohde. Niiden ohella liike identifioi uskonnollisia epäkohtia kuten liberaaliteologian ja katolisen kirkon, jotka nähtiin nuorten miesten uskon esteiksi.

Toivottu uusi asiantila, joka perustui tämänkaltaiseen analyysiin, oli maailma, jossa nuorukaiset saattoivat kuulla evankeliumia ja kääntyä Jumalan puoleen. Kun Jumalan valtakunta nähtiin uskovien yhteisönä, liikkeen tehtävänä oli laajentaa tuota uskovien yhteisöä. Tämän tavoitteen immanenttinen aspekti oli, että pyrittiin yhteiskuntaan, joka kunnioittaisi kristillisiä arvoja ja moraalia.

Kutsumus osana liikkeen missiota kuvaa NMKY:n perustarkoitusta: se ei ollut rajattu klubi, vaan lähetysliike. Liikkeen kutsumus oli yhdistää ihmisten pyrkimykset yhteen: Jumalan valtakunnan edistämiseen. Tämä missio muokkasi NMKY:n kollektiivisen identiteetin: kristitty oli maailmassa julistamassa hyvää sanomaa.

NMKY:n keinovalikoima käsitti sekä perinteisiä evankeelisia metodeja (julistus, raamattutunnit, rukouskokoukset, pyhäkoulut ym.) että sosiaalityötä (luentoja ja muuta opetustoimintaa, lukusaleja, matkustajakoteja, oma-apujärjestöjä jne.). Metodipatteristo vaihteli maasta toiseen ja jopa kaupungista toiseen ja NMKY näki tämän paikallisen vapauden oleelliseksi osaksi missiotaan ja ideologiaansa. Kuten Pariisin Basiksen Esipuhe määrittelee, Maailmanliitolla ei ollut oikeutta puuttua jä-

senorganisaatioidensa organisatorisiin seikkoihin tai toimintamuotoihin. Jokaisella paikallisyhdistyksellä oli vapaus reagoida paikallisiin tarpeisiin parhaansa mukaan.

Symbolit, arvot ja normit mission osana liittivät sen ideologiaan. Loppujen lopuksi jako identiteetin, mission ja ideologian välillä on vain analyttinen. Kristittynä olo merkitsee sekä kristillisen tapakulttuurin omaksumista että kristillisen etiikan ja ideaalien osoittamista käytännössä.

NMKY:ssä tämä tarkoitti evankeelista tai pietististä hurskautta, Raamatun merkityksen korostamista, nöyrää elämänasennetta sekä hyväntekeväisyystyötä.

---

¹⁰³ WConf 1855a, 57.

Lähteet ja kirjallisuus

All Catholic Church Ecumenical Councils - All the Decrees

s.a. At <http://www.piar.hu/councils/> (16.10.2002).

Bebbington David W.

1993 Evangelicalism. In *The Blackwell Encyclopedia of Modern Christian Thought*. Blackwell. Oxford & Cambridge, Mass.

Blumer Herbert

1953 *Collective Behavior*. In Lee Alfred M. (ed.): *Principles of Sociology*. Reprinting of revised edition. Barnes & Noble. New York.

Brown John Pairman

1987 Kingdom of God. In Mircea Eliade (ed. in chief): *The Encyclopedia of Religion*. Volume 8. Macmillan Publishing Company, New York & Collier Macmillan Publishers, London.

Bunyan John

1951(1678) *The Pilgrim's Progress*. J.M. Dent & sons. Ltd., London. & E.P. Dutton & co. Inc., New York.

Dibelius Martin & Conzelmann Hans

1989 *The Pastoral Epistles*. Fifth Printing. Fortress Press. Philadelphia.

Ehrenberg John

1999 *Civil Society. The Critical History of an Idea*. New York University Press. New York & London.

Geertz Clifford

1973 *The Interpretation of Cultures. Selected Essays*. Basic Books. New York.

Hopkins Charles Howard

1951 *History of the YMCA in North America*. Association Press. New York.

Jentsch Werner:

1968 *Ökumene im entwurf. Zum Verständnis der Pariser Basis in unserer Zeit*. Eichenkreuzverlag. Kassel.

1971 *Outline of Oekumene*. In 'The Paris Basis: Outline of Ecumenism'. World Alliance of YMCAs. Geneva.

Kirby Gilbert W.

1974 *Evangelical Alliance*. In *The New International Dictionary of the Christian Church*. The Paternoster Press. Grand Rapids, Michigan.

Krashinsky Michael

1986 *Transaction Costs and Theory of the Nonprofit Sector*. In. Rose-Ackerman Susan(ed.): *The Economics of Nonprofit Institution: Studies in Structure and Policy*. Oxford University Press. New York.

Martin A.W.

1981 "Well done, good and faithful servant"? Once More, the World Council Basis. *Journal of Ecumenical Studies* 18, 1981, 2, Spring, 251-266.

Morse Richard C.

1913 *History of the North American Young Men's Christian Associations*. Association Press. New York.

Muukkonen Martti

2000 *The Familiar Unknown. Introduction to Third Sector Theories*. Licentiate thesis. Department of Orthodox theology and Western theology. University of Joensuu. At <http://cc.joensuu.fi/~muukkone/research.htm> 2002

Nelson E. Clifford, Marty Martin E. & Chadwick W. Owen

1994 *Protestantism \ History of the Protestant Movement \ Protestant Renewal and the Rise of the Denominations*. In *Encyclopaedia Britannica*. Volume 26. Macropaedia. 15th Edition. Encyclopaedia Britannica. Chicago & Aucland & London & Madrid & Manila & Paris & Rome & Seoul & Sydney & Tokyo & Toronto.

Niebuhr Richard H.

1937 *The Kingdom of God in America*. Harper and brothers. New York.

The Oxford Dictionary of the Christian Church

1997 Cross F.L. & Livingstone E.A. (eds.). 3. ed. Oxford University Press. Oxford & other places. Preston 1993

Rey Alain

1992 *Dictionnaire Historique de la Lanque Française I-II*. Dictionnaires Le Robert. Paris.

Robert Paul

1982 *Dictionaire Alphabétique & Analogique de la Langue Française*. Nouvelle édition revue, corrigée et mise à jour pour 1982. Le Robert. Paris.

Rouse Ruth

- 1993 Voluntary Movements and the Changing Ecumenical Climate. In Rouse Ruth, Neill Stephen C. & Fey Harold E. (eds): A History of the Ecumenical Movement 1517-1968. Fourth edition of Volume I, 1517-1948, edited by Rouse Ruth and Neill Stephen C. WCC. Geneva.

Schulz William F.

- 1991 Unitarian universalism. In Lossky Nicholas & al.: Dictionary of the Ecumenical Movement. WCC Publications. Geneva.

Sharpe Eric J.

- 1983 Kingdom of God. In Richardson Alan & Bowden John (eds.): A New Dictionary of Christian Theology. SCM Press. London.

Shedd Clarence Prouty

- 1955 Formative Years, 1844-1878 pp. 15-198. In Shedd Clarence Prouty & al. History of the World's Alliance of YMCAs. SPCK. London.

Smit D.J.

- 1991 Kingdom of God. In Lossky Nicholas & al.: Dictionary of the Ecumenical Movement. WCC Publications. Geneva.

Staehelin Ernst

- 1951 Die Verkündigung des Reiches Gottes in der Kirche Jesu Christ. Reinhardt. Basel.

Steinacker Peter

- 1992 Reich Gottes. 3. Theologisches Geschichte. In Evangelisches Kirchenlexikon. Internationale theologische Enzyklopädie. Dritter Band L-R. Dritte Auflage (Neufassung). Vandenhoeck & Ruprecht. Göttingen.

Strauss, David Friedrich

- 1835 Das Leben Jesu. Tübingen.

Teinonen Seppo A.

- 1975 Teologian sanakirja . Kirjaneliö. Helsinki.

Theurer P. Wolfdieter

- 1966 Trinität und Ökumene. Eine dogmatische Studie zur Basis des Ökumenischen Rates der Kirchen. Diss. Westfälischen Wilhelms-Universität Münster. Karlsruhe.

- 1971 The Basis of the World Council of Churches and the Paris Basis. In The Paris Basis: Outline of Ecumenism. World Alliance of YMCAs. 1971. Geneva.

Thomas T.K.

- 1991 WCC, Basis of. In Lossky Nicholas & al.: Dictionary of the Ecumenical Movement. WCC Publications. Geneva.

WComPle - World's Committee Plenary Documents

- 1950 Senaud Auguste: History of the Paris Basis. PleNS 17/C-M 1. Address to the World's Committee of the World Alliance of YMCAs. Geneva. T2 box.180.

- 1953 Senaud Auguste: Historical statement about the Paris Basis. PleG No.12/ Com.II/B. World's Committee of YMCA Plenary Meeting Geneva July 23rd-31st,1953. In archives of the World Alliance of YMCAs. Geneva. T2.box.180.

WConf - Reports of World's Conferences

- 1855a Report of the General Conference held in Paris, August, 1855. Occasional Paper No.III. 1956. Young Men's Christian Association. London. In archives of the World Alliance of YMCAs, T3, 319.

- 1855b Paris Basis French Manuscript. In Archives of the World Alliance of YMCAs. Geneva. In archives of the World Alliance of YMCAs, T3, 319.

- 1855c L'Union Chrétienne de Jeunes Gens. Rapport lu à l'Assemblée d'Alliance Evangélique, à Paris, le 23 Août 1855, par un membre de l'Union de Genève. Paris. In archives of the World Alliance of YMCAs, T3, box 319.

WConfPrep - Preparatory Documents and Presentations to World's Conferences

- 1905a Mills W.H.: The Principles of the World's Alliance of Young Men's Christian Associations. Presentation to the 16th World's Conference. In Archives of the World Alliance of YMCAs, T3 box 325.

- 1905b Barrelet James: The Principles of the World's Alliance of the Young Men's Christian Associations. Report presented at the XVIth World's Conference of the World's Alliance of the Young Men's Christian Associations, Paris, April 1905. In Archives of the World Alliance of YMCAs, T3 box 325.

- 1955 Fellow Workmen for God. A Guide to Study and Discussion for the XXII World Conference of the World's Alliance of Young Men's Christian Associations. World's Alliance of YMCAs. Geneva. In archives of the World Alliance of YMCAs, T3, box 343

Williams Rowan D.

1991 Jesus Christ. In Lossky Nicholas & al.: Dictionary of the Ecumenical Movement. WCC Publications. Geneva.

Willis Frank

1955 That They All May Be One. In Shedd and others: History of the World's Alliance of Young Men's Christian Associations. SPCK. London.

1971 The Paris Basis in Historical Perspective. Unpublished manuscript. In archives of the World Alliance of YMCAs. Geneva. T.2. box 179.

YMWConf - Young Men's Work Conferences

1951 YMCA Work with Young Men. World Consultation on Young Men's Work. Oberlin, Ohio, USA. June 24-29, 1951. World's Committee of YMCAs. Geneva. In archives of the World Alliance of YMCAs, T3, box 370.

Zald Mayer N.

1970 Organizational Change. The Political Economy of the YMCA. Chicago University Press. Chicago.